

Uşak Üniversitesi Eğitim Araştırmaları Dergisi

Dergi Web sayfası: <http://dergipark.gov.tr/usakead>

OKUL ÖNCESİ DÖNEMDE KALEM TUTMA ETKİNLİKLERİNİN İLK OKUMA YAZMA SÜRECİNE KATKISI

THE EFFECT OF PENCIL-HOLDING ACTIVITIES IN PRE-SCHOOL PERIOD ON INITIAL LITERACY PROCESS

Murat Başar*, Midarbi Cihangir Doğan**, Nurcan Üstündağ-Şener***

* Doç. Dr., Uşak Üniversitesi, murat.basar@usak.edu.tr

** Prof. Dr., Marmara Üniversitesi, mcdogan@marmara.edu.tr

*** Dr. Marmara Üniversitesi, nsener@marmara.edu.tr

Gönderilme Tarihi: 14 Mayıs 2020

Yayınlanma Tarihi: 4 Ağustos 2020

Özet: Okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine etkisinin incelendiği bu çalışmada nitel eylem araştırma desenlerinden teknik işbirlikçi eylem araştırması yöntemi kullanılmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu 2017-2018 öğretim yılında Uşak merkez ilçeye bağlı bir anaokulu ve iki ilkokulda öğrenim gören 76 çocuk oluşturmuştur. Çalışma grubunda bu çocukların eğitim gördüğü sınıflarda görevli 3 okul öncesi ve okul öncesinden sonra devam ettikleri ilkokul birinci sınıfta görevli 16 sınıf öğretmeni de yer almıştır. Çalışma kapsamında çeşitli kalem tutma etkinlikleri gerçekleştirilmiştir. Düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip ilkokulda öğrenim gören iki çocuk hariç, çalışmaya katılan bütün çocukların kalem tutma becerisini kazandıkları, birinci sınıfa başlangıç sürecinde etkinliğe katılan öğrencilerin anasınıfından kaynaklı kalem tutma hatalarının olmadığı tespit edilmiştir. Etkinliğe katılan öğrencilerin seslerin yazımlarını doğru yazdığı, yazma isteğinin olduğu, oran orantı, eğim, satırı takip etme, biçim açısından kalem tutma becerisini kazandığı belirlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Okul öncesi eğitim, kalem tutma etkinlikleri, okuma yazma.

Abstract: The purpose of the study is to investigate the effect of pencil hold activities during pre-school period on the literacy learning process. The study was conducted in

accordance with the collaborative action research method, among qualitative action research designs. The participants of the study were 76 students attending in 3 different classes, one of which is pre-school education institution and two of which are primary school in Uşak in 2017- 2018 Academic Year. 16 classroom teachers and 3 pre- schools teachers were also in the study group. Various pen-holding activities were carried out within the scope of the study. Moreover, according to the classroom teachers, the students participating in the activities have been indicated that they have no pencil hold mistakes due to the pre-school education. The students in the study have also been revealed that they have made no mistake in writing the sounds and are willing to write. In addition, they obtain pencil hold skills in terms of ratio and proportion, slope, following the line and style. The students have been determined to have positive attitudes towards pencil hold.

Keywords: Preschool education, pencil holding activities, literacy.

Giriş

Türkiye’de okul öncesi eğitimin bir parçası olan anasınıfı zorunlu hale gelmiştir. Artık Türkiye’de çocukların ilkokuldan önce okul öncesi eğitimi ile tanışmaları sağlandığı söylenebilir. Bu gelişmeyle birlikte çocuğun eğitim hayatında ilk tanıştığı kişi de okul öncesi eğitimi öğretmeni olacaktır. Bu nedenle okul öncesi eğitimin öneminin arttığı söylenebilir. Farklı zamanlarda okullara gözlem amaçlı gidildiğinde ilkokul birinci sınıfa başlangıç sürecinde öğrencilerde kalem tutma hataları gözlemlenmiştir. Bu kalem tutma hatalarının ilerleyen öğretim kademelerinde de devam ettiği görülmüştür. Sınıf öğretmenleriyle yapılan görüşme ve sınıflarda yapılan gözlemlerde sorunun okul öncesi dönemi ağırlıklı olduğu görülmüştür. Öğretmenler tarafından yanlış kalem tutmaların öğrencilerde yazmada zorlanma, oran orantı, yazı bozukluğu gibi sorunları ortaya çıkardığı belirlenmiştir. Başar (2013) çalışmasında okul öncesi eğitimi dönemindeki kalemi yanlış tutma ve yazma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecini olumsuz etkilediği sonucuna varmıştır. Okul öncesi dönemde bazı öğretmenlerin, çocukların elbise kirliliğinin yaşanmaması için dirseklerini kaldırarak boyama yaptırması nedeniyle yanlış kalem tutma biçimine neden olduğu tespit edilmiştir. Taşkın, Sak ve Şahin Sak (2015) çalışmasında da dirsek kaldırma gibi sonradan düzeltilmesinin zor olduğu hatalar yapıldığı belirlenmiştir. Okul öncesinde yapılan bu hatalar çocuğun akademik yaşantısına olumsuz etki edebilmektedir. Bu nedenle çocuklara kalemi doğru tutuş becerisinin kazandırılmasının önemli olduğu söylenebilir. Saracho (2017) çalışmasında okul öncesi dönemdeki yazı farkındalığı etkinliklerinin okuma etkinliklerinde etkili olduğunu belirtmiştir. Yazma becerisinin farkındalığının okul öncesi dönemde başlamasının önemli olduğu söylenebilir.

Öğrenme öğretme sürecinin ve akademik yaşantının başlangıcı ilk okuma yazma eğitimi iledir. İlk okuma yazma sürecinin başarılı ya da başarısız olarak geçirilmesi bireyin psikolojik, sosyolojik, sosyo-ekonomik ve sosyo-kültürel yapısını etkilemektedir. Başarılı süreç psikolojik rahatlamayı, toplum içinde statü ve sosyal sınıf atlamayı getirebilir. Riley ve Reedy (2003) çalışmasında birey doğumdan itibaren etrafında değişik yazıların olduğu bir çevreye girmekte, okuma yazma ile ilgili ilk bilgilerini bu çevre içinde öğrenmeye başlamaktadır. Yazma dolaylı olarak doğumla birlikte görsel olarak başlayan ilerleyen süreçte beceriye dönüşen bir süreç

olarak tanımlanabilir. Okul öncesi dönemde boyama etkinlikleriyle birlikte çocuklara kalem tutma, çizgi vb. etkinlikler yaptırılabilir. Pierce (2003) okul öncesinde yazma etkinliklerinin okuma gelişimine etkisine yönelik araştırmasında, çocukların kalem tutma, çizgi vb yazma etkinlikleriyle desteklenmeleriyle birinci sınıfta okuma sürecini daha kolay geçirdikleri sonucuna varmıştır. Yine Duran (2009) çalışmasında okul öncesi dönemde yazma etkinliklerinin yazma becerilerini geliştirdiği sonucuna ulaşmıştır. Ancak bu etkinliklerin ilk okuma yazma sürecine dönüşmemesi önemlidir. Özellikle özel eğitim kurumları kapsamında bazı okul öncesi kurumlarının böyle etkinlikler yaptıkları gözlemlenmiştir. Yılmaz ve McMullan (2010) çalışmasında okul öncesi dönemdeki etkinliklerin ilk okuma yazmaya hazırlık olduğunu belirtmiştir. Okul öncesinde okuma yazma öğretimi dönem için hedeflenen etkinliklerden değildir. Temur ve Çakıroğlu (2011) çalışmasında okul öncesi dönemde yeterince kalem tutuş üzerinde durulmamasının kalem tutma sorununu etkileyen bir etken olduğunu belirtmiştir.

Yapılan alan yazın taramasında kalem tutma beceri ve etkinliklerine yönelik araştırmalar tespit edilmiştir (Temur vd. 2012; Yakimishyn ve Magill-Evans, 2002). Okul öncesi dönemde okuma yazmaya hazırlık veya yazı farkındalığı çalışmaları da bulunmaktadır (Bayraktar, 2018; Bay, 2017; Saracho, 2017; Akbaba Altun, Şimşek Çetin ve Bay 2014; Şimşek Çetin, Bay, Akbaba Altun, 2014; Yılmaz ve McMullan, 2010). Kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine katkısına yönelik bir çalışmaya rastlanılamamıştır. Çalışmanın alanda böyle bir boşluğu gidereceği düşünülmüştür.

Amaç

Okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerin ilk okuma yazma dönemine etkisini ortaya koymak amacıyla yapılan bu çalışmada aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır.

1. Okul Öncesi dönemde kalem tutma etkinlikleri ilk okuma yazma becerisini nasıl etkilemektedir?
2. Sınıf öğretmenlerinin kalem tutma etkinliklerine yönelik görüşleri nedir?

Yöntem

Bu çalışma okul öncesi dönemdeki kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine katkısını ortaya koymak amacıyla yapılmıştır. Araştırma nitel araştırma yöntemlerinden eylem araştırmasının alt desenlerinden teknik/bilimsel işbirlikçi eylem araştırmasına göre planlanmıştır. Teknik/işbirlikçi eylem araştırmasında araştırmacı, uzmanlığı çerçevesinde soruna müdahale eder. Teknik/bilimsel/işbirlikçi eylem araştırmalarında bu sürecin betimlenmesi araştırmacının temel amacıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2016; Miles ve Huberman, 1994). Bu çalışmada da öğretmenler, araştırmacılar rehberliğinde kalem tutma etkinliklerini yürütmüştür. Araştırmacılar tarafından öğretmenlere teknik destek sağlanmıştır. El bileğine lastik takarak kalemi tutma, düğüm çözme, vida sökme takma, parmaklara hamur yerleştirme gibi etkinlikleri gerçekleştirilmede araştırmacılar çalışmanın her aşamasının başlangıcında örnek uygulama yapmış daha sonra uygulayıcılar sürece devam etmiştir. Çalışmayı etkileyebilecek sorunlar uygulayıcılara etkinliğe başlamadan önce bildirilmiş, hataların azaltılmasına çalışılmıştır. Öğretmenler ve araştırmacılar, lastiklerin öğrencilerin el bileğini sıkıtiğini gözlemlemişlerdir. Hemen daha geniş lastik temin edilerek çalışmaya devam edilmiştir. Uygulayıcılar düğüm çözme etkinliklerinde iplerin dağıldığını dile getirmiştir.

Araştırmacılar etkinlik esnasında ipleri ve öğrencilerin sorunlarını etkinlik esnasında incelemiştir. İplerin sorun oluşturduğu görülmüş ve hemen farklı bir ip alınarak sürece devam edilmiştir. Çalışmalarda bir sonraki aşamaya geçilmesi araştırmacı ve öğretmenlerin ortak kararıyla olmuştur. Şartların olgunlaştığı düşünüldüğünde yeni bir aşamadaki etkinlikler uygulanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırmacının çalışma grubunu Hakkı Kabaklarlı Anaokulu, Dikilitaş İlkokulu ve Aybey İlkokulu bünyesindeki ana sınıfının öğrencileri ile bu sınıflarda görevli öğretmenlerden oluşmuştur. Çalışma grubunda 2017-2018 öğretim yılında Uşak merkezde bulunan Hakkı Kabaklarlı Anaokulunda öğrenim gören 21 çocuk, Aybey İlkokulu bünyesindeki anasınıfında öğrenim gören 25 çocuk, Dikilitaş İlkokulu bünyesindeki anasınıfında öğrenim gören 30 çocuk olmak üzere 76 çocuk yer almıştır. Düşük ve orta sosyo-ekonomik düzeyde yer alan okulda ikişer olmak üzere dört öğrenci, sosyo-ekonomik düzeyi iyi olan okuldaki 12 öğrencinin hangi ilkokula gittikleri tespit edilememiştir. Bu öğrencilerin özel okul ya da göç nedeniyle başka bir okula gittiği tahmin edilmiştir. Yine bu öğrencilerin devam ettiği sınıflarda görevli okul öncesi sınıfında görevli 3 öğretmen ile halen öğrencilerin devam ettiği üç farklı ilkokulda birinci sınıfta görevli 16 sınıf öğretmeni de çalışma grubunda yer almıştır. Okulların sosyo ekonomik ve kültürel düzeyleri okulda görevli öğretmenlere sorularak ve Uşak Milli Eğitim Müdürlüğü verileri dikkate alınarak belirlenmiştir.

Uygulama Süreci

2017-2018 öğretim yılında ekim ayının ikinci haftasında basit ve kolay ulaşılabilir yöntemle belirlenen okullardaki uygulamanın yapılacağı anasınıflarında görevli araştırmaya katılmaya istekli öğretmenlerle görüşülmüştür. Öğrencilerin eğitim öğretime başlama sürecinden bir ay geçmesi beklenmiştir. Bu süreçte öğrenciler öğretmenleriyle etkinlikler gerçekleştirmiş olacaktı. Bu sürece daha geç başlanmış olsaydı öğrenciler öğretmenlerinin etkisiyle bazı aşamaları geçmiş olabilirdi. Bu durumun da nesnel sonuç almayı araştırmacının geçerlik ve güvenilirliğini olumsuz etkileyebileceği düşünülmüştür. Araştırmacılar sınıf öğretmenleriyle birlikte haftanın farklı günlerinde bir ders saati kalem tutma etkinliklerini gerçekleştirmişlerdir. Beş hafta süreyle yapılan etkinlikler toplamda 25 saat gerçekleştirilmiştir. Etkinlik sürecinde araştırmacılar, haftada bir saat okullara giderek çalışmalarını inceleyerek danışmanlık yapmıştır. Etkinliklerin gerçekleştiği süreç tamamlandığında öğrencilerin kalem tutma beceri düzeyleri incelenmiştir.

Araştırma hakkında okul yönetimi ve çalışmanın yapılacağı sınıflardaki öğretmenler bilgilendirilmiştir. İlk iki haftada öğrencilerle ortak etkinlik düzenlenmiştir. Bu etkinliklerle öğrencilerle tanışarak, yaklaşarak, öğrencilerin araştırmacılara karşı olumsuz tutumları giderilmiştir. Bu sayede öğrencilerle güvene dayalı iletişim kurulmuştur. Bu süreçte fark ettirmeden öğrencilerin kalem tutuş biçimleri gözlemlenmiştir.

Öğrenci velileri ile de toplantı yapılarak süreç hakkında bilgilendirme yapılmıştır. Öğrenci velilerinin okulda uygulanan etkinlikleri evde günde bir saati geçmemek üzere gerçekleştirmeleri istenmiştir. Düşük sosyo-ekonomik düzeydeki okulda sürece katılmayı reddettikleri için iki velinin desteği sağlanamamıştır.

Okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan çocukların, birinci sınıfa başladığı ilk bir ay içinde sınıf öğretmenlerinin puanlamaları alınmıştır. Başka faktörler etkilemeden kalem tutma etkinliklerinin etkisi belirlenmeye çalışılmıştır.

Veri Toplama Aracı

Araştırmanın kalem tutma etkinlikleriyle ilgili verileri yapılandırılmış formlarla elde edilmiştir. Çalışmanın gerçekleştirildiği üç sınıfta görevli öğretmenler öğrencilerdeki gelişimleri etkinlik öncesi ve sonrası olarak değerlendirme formlarına aktarmıştır. Öğretmenler öğrenci yetersizse geliştirilmeli anlamında “G”, orta düzeyde ise “O”, kalem tutma becerisi hedeflenen düzeydeyse “İ” harfleriyle kodlamıştır. Yapılandırılmış görüşme formu anasınıfında görevli beş öğretmen ile odak görüşme şeklinde gerçekleştirilmiştir. Elde edilen değerlendirme formu okul öncesi öğretmenliğinde görevli üç uzmana incelenmiş olup uzmanların görüşleri doğrultusunda düzenlenmiştir. Öğrencilerin okul öncesi dönemden sonra devam ettiği ilkokullarda görev yapan 16 sınıf öğretmenin görüşleri dereceli puanlama anahtarı ile elde edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin etkinlikleri puanlama anahtarı, Yıldız, (2013), Yıldız vd. (2009) tarafından geliştirilen yazma ölçeğinden, Akyol’un (2012), Ziviani’den (1982) aktardığı kalem tutma unsurlarından uyarlanarak ve uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. Hazırlanan dereceli puanlama anahtarı alan uzmanı üç akademisyenin uzman görüşü alınarak uygulanmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmanın veri toplama aracından elde edilen veriler Bir okul öncesi eğitimi alanında, iki sınıf eğitimi alanında üç uzmanlarla birlikte değerlendirilmiştir. Okul öncesi öğretmenlerinden elde edilen veriler el bileğinde lastikle tutma etkinliğinden önce ve el bileğinde lastikle tutma etkinliğinden sonra, Küçük parmak ve yanındaki yüzük parmağına hamur koyma etkinliğinden önce ve sonra, düğüm çözme etkinliğinden önce ve sonra, vida sökme takma etkinliğinden önce ve sonrası olarak incelenmiştir. Sınıf öğretmenlerinden elde edilen veriler, yazmaya isteklilik, eğim, okunaklılık, kalem tutuşu, oran orantı, çizgiyi takip etme temalarına göre betimlenmiştir. Elde edilen veriler akademisyenlerle birlikte puanlamaya tabi tutulmuştur. Kodlayıcılar arası puanlama güvenilirliği %92 olarak sağlanmıştır. Akademisyenlerin uyum sağladığı veriler araştırmaya alınmıştır.

Bulgular

Birinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Öğrencilerin kalem tutma etkinlikleri okulun sosyo-ekonomik düzeyine göre tablo 1, 2 ve 3’te gösterilmiştir.

Tablo 1. Orta sosyo-ekonomik düzeye sahip okuldaki öğrencilerin kalem tutma etkinliklerinin gelişimi.

Öğrenci Sıra No	LEÖ	LÖS	HEÖ	HES	DÇEÖ	DÇES	VSTÖ	VSTS
Ö1	G	G	G	O	O	İ	İ	İ
Ö2	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö3	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö4	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö5	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö6	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö7	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö8	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö9	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö10	G	G	G	G	G	G	O	O
Ö11	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö12	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö13	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö14	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö15	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö16	G	G	G	G	G	O	O	İ
Ö17	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö18	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö19	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö20	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö21	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö22	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö23	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö24	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö25	G	G	G	O	O	O	O	O

G: Geliştirilmeli, yetersiz, O: orta düzeyde gelişme, İ. Hedefe uygun iyi

LEÖ: Lastik etkinliğinden önce, LES: Lastik etkinliğinden sonra

HEÖ: Hamur etkinliğinden önce, HES: Hamur etkinliğinden sonra

DÇEÖ: Düğüm çözme etkinliğinden önce, DÇES: Düğüm çözme etkinliğinden sonra

VSTÖ: Vida sökme takma etkinliğinden önce, VSTS: Vida sökme takma etkinliğinden sonra

Tablo 1 incelendiğinde okul öncesi dönemde orta sosyo ekonomik düzeydeki okula devam eden öğrencilerin etkinlikler öncesi ve etkinlikler sonrası kalem tutma düzeyleri ortaya konulmuştur. Çalışma kapsamında yer alan yirmi öğrencinin kalem tutma becerisi açısından yetersiz düzeyde olduğu görülmüştür. Üç öğrencinin orta düzeyde kabul edilebilir aşamada olduğu tespit edilmiştir. İki öğrenci hedeflenen beceriye uygun olarak iyi kalem tuttuğu belirlenmiştir. Öğretmenlerine göre iki öğrenci önceki yıllarda okul öncesine devam eden öğrencilerdir. Etkinlikler öncesinde öğrencilerde dirseği kaldırarak kalem/boya kalemi tutma, boyanacak materyalin üzerine eğilerek boyama, kalemi/boyayı avuç içine alarak boyama yaptıkları gözlemlenmiştir. Etkinlikler sonucunda yirmi üç öğrenci hedefe uygun kalem tutma becerisi kazanırken iki öğrenci kabul edilebilir orta düzeyde kalem tutma becerisini kazanabilmiştir.

Tablo 2. Düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip okuldaki öğrencilerin kalem tutma etkinliklerinin gelişimi.

Öğrenci Sıra No	LEÖ	LÖS	HEÖ	HES	DÇEÖ	DÇES	VSTÖ	VSTS
Ö1	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö2	G	O	O	O	O	O	O	O
Ö3	G	G	G	G	G	G	G	G
Ö4	O	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö5	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö6	O	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö7	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö8	G	G	G	G	G	O	O	O
Ö9	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö10	G	G	G	O	O	İ	İ	O
Ö11	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö12	G	G	G	O	O	İ	İ	İ
Ö13	G	G	G	O	O	İ	İ	İ
Ö14	O	O	O	İ	İ	İ	İ	O
Ö15	G	G	G	G	G	O	O	İ
Ö16	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö17	G	G	G	O	O	İ	İ	İ
Ö18	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö19	G	G	G	G	G	G	G	G
Ö20	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö21	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö22	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö23	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö24	G	G	G	O	O	O	O	İ
Ö25	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö26	G	G	G	O	O	İ	İ	İ
Ö27	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö28	G	G	G	O	O	İ	İ	İ
Ö29	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö30	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ

Tablo 2 incelendiğinde kalem tutma etkinlikler öncesinde düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip okula devam eden otuz öğrenciden sadece üç öğrencinin kabul edilebilir orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yapılan gözlemlerde bu sınıfta öğrenim gören öğrencilerde kalemi/boyayı avuç içine alma, eli ve bileği bükme, dirseği kaldırarak boyama ve çizme çalışması yaptıkları gözlemlenmiştir. Çalışma süreciyle birlikte bu sorunlara da değinilmiş ve ortadan kaldırılmıştır. Çalışmanın sonucunda aile bölünmüşlüğü yaşayan iki öğrencinin velisi çalışmaya katılmayı kabul etmemiştir. Bu öğrencilerde disgrafi sorunu olduğu da düşünülmüştür. İki öğrenci kalem tutma becerisini geliştirememiştir. Yine çalışmaya etkin katılmayan etkinlikleri evde düzenli tekrar ettirmeyen dört velinin öğrencisi kabul edilebilir orta düzeye ulaşmıştır. Yirmi dört öğrenci kalem tutma becerisinde istenilen hedefe ulaşabilmiştir.

Tablo 3. Yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip okuldaki öğrencilerin kalem tutma etkinliklerinin gelişimi.

Öğrenci Sıra No	LEÖ	LÖS	HEÖ	HES	DÇEÖ	DÇES	VSTÖ	VSTS
Ö1	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö2	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö3	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö4	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö5	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö6	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö7	G	O	O	O	O	O	O	O
Ö8	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö9	G	O	O	O	O	İ	İ	İ
Ö10	G	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö11	G	O	O	O	O	O	İ	İ
Ö12	G	O	O	O	O	O	O	O
Ö13	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö14	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö15	O	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö16	O	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö17	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö18	G	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö19	O	O	O	İ	İ	İ	İ	İ
Ö20	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ	İ
Ö21	G	G	G	O	O	İ	İ	İ

Tablo 3'te yüksek sosyo ekonomik düzeye sahip okulun öğrencilerinin kalem tutma etkinliklerine yönelik beceri gelişimi görülmektedir. Etkinliklerin başlangıcında daha önce anasınıfı eğitimi almış iki öğrencinin hedeflenen seviyeye ulaşmış iyi düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Yine daha önce okul öncesi eğitime devam etmiş disgrafi olabileceği düşünülmüş üç öğrenci geliştirilmeli düzeyde yetersiz kalem tutma becerisi kazanamamıştı. Çalışma sonucunda iki öğrenci hariç tüm öğrenciler istenilen düzeyde hedefe uygun iyi kalem tutma becerisi kazandığı tespit edilmiştir. Anasınıfında görevli öğretmenler etkinlikleri kendi oluşturdukları sosyal medya ortamında paylaşarak çalışmanın yaygın etkisini artırmıştır.

Etkinlikler sürecinde görüşülen çalışma grubunda yer alan anasınıfı öğretmenleri kalem tutma etkinliklerinin okul öncesi dönemde etkin kullanılması gerektiğini belirtmiştir. Öğretmenler bu etkinlikler sayesinde öğrencilerin kalem tutma becerisinin yanında sırada doğru oturma, el ve parmakları kullanma becerisi de kazandığını vurgulamıştır.

İkinci Araştırma Sorusuna Yönelik Bulgular

Kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine etkisi okulun sosyo-ekonomik düzeyine göre Tablo 4,5 ve 6'da gösterilmiştir.

Tablo 4. Sınıf öğretmenlerine göre orta sosyo-ekonomik düzeye sahip okul öğrencilerinin kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine etkisi.

Öğrenci Sıra No	Yazmaya İsteklilik	Biçim	Eğim	Okunaklılık	Kalem Tutuşu	Oran orantı	Çizgiyi Takip Etme
Ö1	3	3	3	3	3	3	3
Ö2	3	3	3	3	3	3	3
Ö3	3	3	3	3	3	3	3
Ö5	3	3	3	3	3	3	3
Ö6	3	3	3	3	3	3	3
Ö7	3	3	3	3	3	3	3
Ö9	3	3	3	3	3	3	3
Ö10	2	2	2	2	2	2	2
Ö11	3	3	3	3	3	3	3
Ö12	3	3	3	3	3	3	3
Ö13	3	3	3	3	3	3	3
Ö14	3	3	3	3	3	3	3
Ö15	2	2	2	2	2	2	2
Ö16	2	2	2	2	2	2	2
Ö19	3	3	3	3	3	3	3
Ö20	3	3	3	3	3	3	3
Ö21	3	3	3	3	3	3	3
Ö22	3	3	3	3	3	3	3
Ö23	3	3	3	3	3	3	3
Ö24	3	3	3	3	3	3	3
Ö25	3	3	3	3	3	3	3

Tablo 4 incelendiğinde orta sosyo-ekonomik düzeye sahip okulun anasınıfında öğrenim gören öğrencilerin devam ettikleri ilkököl birinci sınıfta görevli öğretmenlerin görüşlerine göre kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine etkisi incelenmiştir. Okul öncesi dönemde sınıfta bulunan dört öğrencinin göç nedeniyle başka bir yere gittikleri belirlenmiştir.

Yazmaya isteklilik boyutunda öğrencilerin sürekli bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu sadece üç öğrencinin ara sıra bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından

incelendiğinde, harfler kurallarına uygun yazılmış. Başlama ve bitiş yerleri uygun ve doğru şekilde yapılmış. Harflerin alt ve üst uzantıları orantılı, üç öğrencide ise bunlarda az da olsa hata olduğu belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerine göre okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin harflerin yazımı dik; en fazla birkaç harfte sağa sola eğiklik görülebilecek şekilde yazmaya çalıştıkları sadece üç öğrenci için harfler çoğunlukla dik yazılmış olmakla birlikte sağa sola eğik yazılmış harfler mevcut olduğu tespit edilmiştir. Boşluk boyutunda Harf, kelime ve cümleler arasındaki boşluklar kuralına uygun olarak, yeterli oranda bırakılmış olduğu belirtilmiştir. Sadece üç öğrenci için harf, kelime ve cümleler arası boşluklarda yer yer sıkıntılar mevcut (boşluklar yer yer çok az veya çok fazla) şeklinde belirtilmiştir. Kalem tutuşu boyutunda okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin işaret parmağı kullanımı esnek, kolun dirsek ile bilek arasında kalan kısmı yüzeye yayılmış, üç parmakla kalem tuttıkları belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan üç öğrencinin parmak uçlarındaki yumuşak doku bir birine temas etmediği tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin yazarken harflerin ebatları birbiri ile uyumlu, büyük harf - küçük harf dengesi sağlanmış olarak belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan üç öğrenci için harflerin ebatları, harf ebatlarının birbiri ile uyumu, büyük-küçük harf boyutları arasında kısmen orantısızlıklar mevcut şeklinde belirtilmiştir. Çizgi ve satır takip etmeyle ilgili olarak öğrencilerin yazıda satır takibi sağlanmış olmakla birlikte en fazla birkaç yerde satır takibinde kayma mevcut olduğu belirlenmiştir. Satır takibinde kısmen sorunlar var; satırda yer yer düzensiz ilerleyişler ve aşağı-yukarı kaymalar görülmüştür.

Tablo 5. Sınıf öğretmenlerine göre düşük sosyo-ekonomik düzeye sahip okul öğrencilerinin kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine katkısı.

Öğrenci Sıra No	Yazmaya İsteklilik	Biçim	Eğim	Okunaklılık	Kalem Tutuşu	Oran orantı	Çizgiyi Takip Etme
Ö1	3	3	3	3	3	3	3
Ö2	2	2	2	2	2	2	2
Ö4	3	3	3	3	3	3	3
Ö5	3	3	3	3	3	3	3
Ö6	2	2	2	2	2	2	2
Ö7	3	3	3	3	3	3	3
Ö8	2	2	2	2	2	2	2
Ö9	3	3	3	3	3	3	3
Ö10	3	3	3	3	3	3	3
Ö11	3	3	3	3	3	3	3
Ö12	3	3	3	3	3	3	3
Ö13	3	3	3	3	3	3	3
Ö14	3	3	3	3	3	3	3
Ö15	2	2	2	2	2	2	2
Ö16	2	2	2	2	2	2	2
Ö17	3	3	3	3	3	3	3
Ö18	3	3	3	3	3	3	3
Ö19	1	1	1	1	1	1	1
Ö20	2	2	2	2	2	2	2
Ö22	3	3	3	3	3	3	3

Ö23	2	2	2	2	2	2	2
Ö24	2	2	2	2	2	2	2
Ö25	3	3	3	3	3	3	3
Ö26	3	3	3	3	3	3	3
Ö27	3	3	3	3	3	3	3
Ö28	3	3	3	3	3	3	3
Ö29	3	3	3	3	3	3	3
Ö30	3	3	3	3	3	3	3

Tablo 5’de düşük sosyo ekonomik düzeye sahip ilkökulda öğrencilerin dört farklı sınıfta öğrenim gördüğü tespit edilmiştir. Yazmaya isteklilik boyutunda öğrencilerin sürekli bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu yedi öğrencinin ara sıra bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından incelendiğinde, harfler kurallarına uygun yazılmıştır. Başlama ve bitiş yerleri uygun ve doğru şekilde yapılmıştır. Harflerin alt ve üst uzantıları orantılı, yedi öğrencide ise bunlarda az da olsa hata olduğu belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerine göre okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin harflerin yazımı dik; en fazla birkaç harfte sağa sola eğiklik görülebilecek şekilde yazmaya çalıştıkları yedi öğrenci için harfler çoğunlukla dik yazılmış olmakla birlikte sağa sola eğik yazılmış harfler mevcut olduğu tespit edilmiştir. Boşluk boyutunda Harf, kelime ve cümleler arasındaki boşlukların kuralına uygun olarak, yeterli oranda bırakılmış olduğu belirtilmiştir. Yedi öğrenci için harf, kelime ve cümleler arası boşluklarda yer yer sıkıntılar mevcut (boşluklar yer yer çok az veya çok fazla) şeklinde belirtilmiştir. Kalem tutuşu boyutunda okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin işaret parmağı kullanımı esnek, kolun dirsek ile bilek arasında kalan kısmı yüzeye yayılmış, üç parmakla kalem tuttıkları belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan yedi öğrencinin parmak uçlarındaki yumuşak doku bir birine temas etmediği tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin yazarken harflerin ebatları birbiri ile uyumlu, büyük harf-küçük harf dengesi sağlanmış olarak belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan yedi öğrenci için harflerin ebatları, harf ebatlarının birbiri ile uyumu, büyük-küçük harf boyutları arasında kısmen orantısızlıklar mevcut şeklinde belirtilmiştir. Çizgi ve satırı takip etmeyle ilgili olarak öğrencilerin yazıda satır takibi sağlanmış olmakla birlikte en fazla birkaç yerde satır takibinde kayma mevcut olduğu belirlenmiştir. Satır takibinde kısmen sorunlar var; satırda yer yer düzensiz ilerleyişler ve aşağı-yukarı kaymalar görülmüştür.

Yapılan incelemede tüm boyutlarda yetersiz düzeyde görülen öğrencinin annesi etkinlik sürecine katılmamıştır. Yapılan gözlemde öğrencinin disgrafi olabileceği belirtilerek öğretmene gözlem yaparak Rehberlik Araştırma Merkezi ile iletişime geçmesi önerilmiştir.

Tablo 6 incelendiğinde yüksek sosyo ekonomik düzeye sahip ilkökulda görev yapan sınıf öğretmenlerinin puanlamalarına göre okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecinde olumlu katkısı görülmektedir. Yazmaya isteklilik boyutunda öğrencilerin sürekli bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu sadece iki öğrencinin ara sıra bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu tespit edilmiştir. Biçim açısından incelendiğinde, harfler kurallarına uygun yazılmıştır.

Tablo 6. Sınıf öğretmenlerine göre yüksek sosyo-ekonomik düzeye sahip okulun öğrencilerinin kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine katkısı.

Öğrenci Sıra No	Yazmaya İsteklilik	B biçim	Eğim	Okunaklılık	Kalem Tutuşu	Oran orantı	Çizgiyi Takip Etme
Ö1	3	3	3	3	3	3	3
Ö5	3	3	3	3	3	3	3
Ö11	2	2	2	2	2	2	2
Ö12	2	2	2	2	2	2	2
Ö15	3	3	3	3	3	3	3
Ö16	3	3	3	3	3	3	3
Ö19	3	3	3	3	3	3	3
Ö20	3	3	3	3	3	3	3
Ö21	3	3	3	3	3	3	3

Başlama ve bitiş yerleri uygun ve doğru şekilde yapılmıştır. Harflerin alt ve üst uzantıları orantılı, iki öğrencide ise bunlarda az da olsa hata olduğu belirlenmiştir. Öğretmen görüşlerine göre okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin harflerin yazımı dik; en fazla birkaç harfte sağa sola eğiklik görülebilecek şekilde yazmaya çalıştıkları sadece iki öğrenci için harfler çoğunlukla dik yazılmış olmakla birlikte sağa sola eğik yazılmış harfler mevcut olduğu tespit edilmiştir. Boşluk boyutunda harf, kelime ve cümleler arasındaki boşluklar kuralına uygun olarak, yeterli oranda bırakılmış olduğu belirtilmiştir. Sadece iki öğrenci için Harf, kelime ve cümleler arası boşluklarda yer yer sıkıntılar mevcut (boşluklar yer yer çok az veya çok fazla) şeklinde belirtilmiştir. Kalem tutuşu boyutunda okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin işaret parmağı kullanımı esnek, kolun dirsek ile bilek arasında kalan kısmı yüzeye yayılmış, üç parmakla kalem tuttıkları belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan iki öğrencinin parmak uçlarındaki yumuşak doku bir birine temas etmediği tespit edilmiştir. Çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin yazarken harflerin ebatları birbiri ile uyumlu, büyük harf - küçük harf dengesi sağlanmış olarak belirlenmiştir. Çalışma kapsamında yer alan iki öğrenci için harflerin ebatları, harf ebatlarının birbiri ile uyumu, büyük-küçük harf boyutları arasında kısmen orantısızlıklar mevcut şeklinde belirtilmiştir. Çizgi ve satır takip etmeyle ilgili olarak öğrencilerin yazıda satır takibi sağlanmış olmakla birlikte en fazla birkaç yerde satır takibinde kayma mevcut olduğu belirlenmiştir. Satır takibinde kısmen sorunlar var; satırda yer yer düzensiz ilerleyişler ve aşağı-yukarı kaymalar görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Çalışmaya başlangıç sürecinde araştırmada yer alan öğrencilerin oldukça önemli bir kısmının kalem tutma becerisi açısından yetersiz düzeyde olduğu görülmüştür. Etkinlikler öncesinde öğrencilerde dirseği kaldırarak kalem tutma, boya kalemi tutma, kalemi işaret parmağı ile orta parmak arasına koyarak, boyanacak materyalin üzerine eğilerek boyama, kalemi/boyayı avuç içine alarak boyama yaptıkları gözlemlenmiştir. Başar (2013) çalışmasında okul öncesi dönemde dirseği kaldırarak boyama çalışması yaptıkları için ilk okuma yazma sürecinde yazma becerilerinin olumsuz etkilendiği sonucuna ulaşmıştır. Etkinlikler sonucunda çalışma grubunda yer alan öğrenciler hedefe uygun kalem tutma becerisi kazanmıştır. Annelerin

etkinlik sürecine katılımının kalem tutma becerisini kazanmada önemli olduğu belirlenmiştir. MEB, (2013) okul öncesi programında eğitim sürecine çocuğun ve ailenin etkin katılımı sağlanmasının önemli olduğu belirtilmiştir. Bayraktar (2018) çalışmasında ebeveyn ilgisinin yazı farkındalığı ve erken okuryazarlığı etkilediği sonucuna ulaşmıştır. Anasınıfında görevli öğretmenler etkinlikleri kendi oluşturdukları sosyal medya ortamında paylaşarak çalışmanın yaygın etkisini artırmıştır. Okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerinin doğru kalem tutma becerisini geliştirmede etkili olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Okul öncesi dönemde gerçekleştirilen kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine etkisinde yazmaya isteklilik boyutunda öğrencilerin sürekli bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma isteğinde olduğu tespit edilmiştir. Black'a göre (2013) çocuğun okuma yazmaya karşı olumlu tutum geliştirmesinde okul öncesi dönemdeki yaşantısı büyüktür. Biçim boyutunda harfler kurallarına uygun yazılmış. Başlama ve bitiş yerleri uygun ve doğru şekilde yapılmış. Harflerin alt ve üst uzantıları orantılı, az sayıda öğrencinin ise bunlarda az da olsa hata olduğu belirlenmiştir. Okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin harflerin yazımı dik; en fazla birkaç harfin yazımında sağa sola eğiklik görülebilecek şekilde yazmaya çalıştıkları tespit edilmiştir. Boşluk boyutunda harf, kelime ve cümleler arasındaki boşluklar kuralına uygun olarak, yeterli oranda bırakılmış olduğu belirtilmiştir. Kalem tutuşu boyutunda okul öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerine katılan öğrencilerin işaret parmağı kullanımı esnek, kolun dirsek ile bilek arasında kalan kısmı yüzeye yayılmış, üç parmakla kalem tuttıkları belirlenmiştir. Öğrencilerin yazarken harflerin boyutlarının birbiri ile uyumlu, büyük harf-küçük harf dengesinin sağlanmış olduğu belirlenmiştir. Çizgi ve satırı takip etmeyle ilgili olarak öğrencilerin yazıda satır takibi sağlanmıştır.

Çalışma kapsamında yer alan öğrencilerin %80'inin hedeflenen kalem tutma becerisini kazandığı %20 öğrencinin hedeflenen kalem tutma becerisini büyük oranda kazandığı, kalem tutmada az sayıda sorun yaşadığı belirlenmiştir. Machado (2003) çalışmasında okul öncesi dönemde yazı farkındalığı becerilerinin okuma için temel oluşturduğunu belirtmiştir. Okul Öncesi dönemde kalem tutma etkinliklerinin ilk okuma yazma sürecine olumlu katkı sağladığı sonucuna ulaşılmıştır.

Bu bağlamda aşağıdaki öneriler verilebilir:

- Çalışma kalem tutma sorunu yaşayan öğrenciler için ilk okuma yazma sürecinin başlangıcında uygulanabilir.
- Çalışma kapsamında kalem tutma becerisine yönelik farklı etkinlikler geliştirilebilir
- Çalışma farklı araştırma yöntemleri kullanılarak yapılabilir.
- Kalem tutma etkinlikleri disgrafili öğrencilerin eğitiminde kullanılabilir.

Kaynakça

- Akbaba Altun, S., Şimşek Çetin, Ö. ve Bay, D. N. (2014) Okuma yazmaya hazırlık çalışmalarına yönelik öğretmen görüşleri. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(1), 244-263.
- Akyol, H. (2012). *Türkçe İlk Okuma Yazma Öğretimi*. Ankara: Pegem Akademi.
- Black, S. (2013). *Learning What Print Means: Print Awareness in School, Home, and Community*. B. Culatta, K. Hall-Kenyon ve S. Black (Ed.), Systematic and Engaging Early Literacy. San Diego: Plural Publishing, Inc.
- Başar, M. (2013). Okuma yazma öğrenerek ilkokula başlayan öğrencilerin karşılaştıkları sorunların incelenmesi. *Ekev Akademi Dergisi* 17(56), 275-294.
- Bay, D. N. (2017). Okul öncesi dönemde çocukların yazıyı tanıma ve ayırt etme becerisinin incelenmesi. *Uluslararası Aile ve Çocuk Eğitimi Dergisi*, 13, 28-44.
- Bayraktar, V. (2018). Okul öncesi dönem çocuklarının yazı farkındalığı becerilerinin çocuk ve ebeveyn değişkenleri açısından incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 43(196) 49-65.
- Duran, E. (2009). *Bitişik Eşik Yazı Öğretimi Çalışmalarının Çeşitli Değişkenler Açısından İncelenmesi*. Yayımlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü
- Machado, J. M. (2003). *Early Childhood Experience in Language Arts Emerging Literacy, Canada*. Delmar Learning.
- MEB (2013). Anasınıfı öğretim programı, www.temelegitim.gov.tr (10.11.2018).
- Miles, M. B. & Huberman, A.M. (1994). *Qualitative Data Analysis*. California: Sage Publication.
- Pierce, B. L. (2003). *The Great Debate Continued: Does Daily Writing In Kindergarten Lead To Invented Spelling And Reading?* Doctoral dissertation, The University of North Texas, ProQuest Digital Dissertations, 3425261
- Riley, J. & Reedy, D. (2003). *Communication, Language And Literacy: Learning Through Speaking And Listening And Writing*. Jeni Riley (Eds.) Learning In The Years A Guide For Teachers Of Children, Great Britain: Cromwell Press.
- Saracho, O. N. (2017). Literacy and language: New developments in research, theory, and practice. *Early Child Development and Care*, 187(3-4), 299-304. doi:10.1080/03004430.2017.1282235.
- Şimşek Çetin, Ö., Bay, D N. ve Akbaba Altun, S., (2014). Okul öncesi dönemdeki çocukların yazma becerilerinin gelişimsel özelliklerinin incelenmesi. *İlköğretim Online*, 13(2) 564-571.
- Taşkın, N., Sak, R. ve Şahin Sak, İ.T. (2015). Okul öncesi dönemde okuma yazma öğretimi: Öğretmen görüşleri. *Hacettepe University Faculty of Health Sciences Journal*, 1(2) 329-338.

- Temur, T., Aksoy, C. C. ve Tabak, H. (2012). İlköğretim birinci sınıf öğrencilerinin kalem tutma biçimleri ve kavrama-sıkıştırma kuvvetlerinin yazma hızı ve hatalarına etkisi, *Eğitim ve Bilim*, 37(165) 307-319.
- Temur, T. ve Çakıroğlu, A. (2011). *Etkinliklerle Yazılı ve Sözlü Anlatım*. Ankara: Pegem Akademi.
- Yakimishyn, J. E. & Magill-Evans, J. (2002). Comparisons among tools, surface orientation, and pencil grasp for children 23 months of age. <http://ajot.aota.org>. 12/23/2018 tarihinde alınmıştır.
- Yıldırım, A., Şimşek, H. (2016). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Seçkin
- Yıldız, M. (2013). Yazma güçlüğü (disgrafi) olan ilkokul 2. sınıf öğrencisinin el yazısı okunaklığının geliştirilmesi: Bir eylem araştırması. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16,281-310.
- Yıldız, M. ve Ateş, S. (2010). İlk okuma yazmayı farklı yöntemlerle öğrenen ilköğretim üçüncü sınıf öğrencilerinin yazılarının okunaklılık ve yazım hataları bakımından karşılaştırılması. *TSA*, 14(1), 11-30.
- Yıldız, M., Yıldırım, K. ve Ateş, S. (2009). Sınıf öğretmenlerinin sınıf tahtasına yazdıkları yazıların okunaklılık bakımından öğrencilere model olmadaki uygunluğu. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 6(2) 75-88.
- Yılmaz, A. & McMullan, M. B. (2010). Headstart sınıflarında erken okuma-yazma müfredatını geliştirmeye yönelik bir çalışma. *Eğitim ve Bilim*, 35(158) 169-183.

Extended Abstract

Purpose

In this study, the aim of which is to investigate the effect of pencil hold activities during preschool period on the literacy learning process, the following questions have been sought to be answered:

1. How does pencil hold activities affect pencil hold and literacy skills?
2. What are the classroom teachers' opinions about the pencil hold activities?

Method

The study was conducted in accordance with the technical/ scientific collaborative active research among qualitative action research designs. The teachers in the study have carried out pencil hold activities supervised by researchers. The researchers have provided technical support to them. The researchers have also shown such activities as pencil hold, untying a rope, screwing off and placing the paste on students' fingers with the elastic band for the first time as an example and the teachers have continued the activities. The teachers have been informed about the possible situations and the potential mistakes have been minimized. The teachers and researchers have observed that the elastic band tightens students' wrists and a relatively loose band have been provided immediately. The teachers have stated that the rope has been scattered during untying activity. The researchers have made the necessary intervention and a new rope has been provided. A mutual decision of both researchers and teachers is essential for further stages of the study. The subsequent activities have been realized as the circumstances allow.

Results

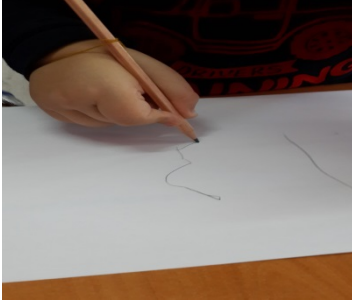
It has been revealed that the pencil hold skill of the majority of the students is not at the desired level. Three students have been regarded as acceptable. At the beginning of the study, two students have been determined to be at the desired level. According to the preschool teachers, the two students are the ones who attended preschool in previous years. It has been observed before the activities that the students realized pencil/crayon hold by raising their elbow, coloring activities by learning themselves over the material, fulfilled the coloring activity by taking the pencil/ crayon in their palm. At the end of the activities, the students have been able to obtain pencil hold skill at desired level. The problem that the students raise their elbow while coloring has not been observed. The teachers working in preschools have improved the effect of the study through social media. In addition, they have stated that pencil hold activities should be actively carried out during preschool period. It has been indicated that pencil hold activities during preschool period have an effect on developing suitable pencil hold skills.

The opinions of the teachers working in 1st grade have been examined in order to reveal the effect of pencil hold activities on the literacy process. In terms of willingness to write, the students have been determined to be continuously willing to write, draw and draw a picture through a copy and a few of them, however, have been found to be occasionally willing to write, draw and draw a picture through a copy. In terms of the style, the letters have been

written in accordance with the rules. The starting and ending points have been written correctly. The bottom and upper extensions of the letters are proportional. However, the minority of the students have made mistakes. According to the teachers, the students attending pencil hold activities during preschool period have been found to write vertically; a few letters may be inclined to the left or right; the minority of the students have been determined to write vertically and inclined to left or right. It has been indicated that the spaces between letters, words and sentences are suitable. The minority of the students have experienced problems about the spaces between letters, words and sentences (the spaces are either too little, or too much) In terms of pencil hold, the students attending in pencil hold activities during preschool period have been determined that their forefinger is flexible, the area between the elbow and wrist expands the surface and they hold the pencil with three fingers. Seven students in the study have been determined that soft tissue of their fingertips does not contact one another. The students, moreover, have been revealed that the size of letters is proportional and they have balanced between capital and small letters. It has been indicated for the seven students that they have some disproportion between the size of letters, and their compatibility with one another. In terms of following the lines, the students have been able to follow the lines correctly. However, they have made mistakes at a few points uttermost.

The pencil hold activities during preschool period have been determined to make positive contributions towards the literacy process.

Ek1. Kalem Tutma Etkinlikleri

Şekil 1. Lastik ile bileğe tutturma

Şekil 2. Parmaklar arasına hamur koyma

Şekil 3. Vida sökme takma

Şekil 4. Düğüm çözme etkinliği

Ek2: Kalem Tutma Etkinliklerinin İlk Okuma Yazma Sürecine Katkısı Rubrik Puanlama Anahtarı

UZMAN GÖRÜŞÜ DOĞRULTUSUNDA SUNULAN ALTERNATİF MADDELER
Yazı Okunaklılığı
Biçim: 3 Puan: Harfler kurallarına uygun yazılmış. Başlama ve bitiş yerleri uygun ve doğru şekilde yazılmış. Harflerin alt ve üst uzantıları orantılı
2 Puan: Harflerin başlama ve bitiş yerlerinde alt ve üst uzantıları orantılarında bazı eksiklikler var.
1 Puan: Harflerin yazılışları kuralsız olduğu gibi alt ve üst uzantılarla başlama ve bitiş yerleri doğru değil

Eğim

3 Puan: Harflerin yazımı dik; en fazla birkaç harfte sağa sola eğiklik görülebilir.

2 Puan: Harfler çoğunlukla dik yazılmış olmakla birlikte sağa sola eğik yazılmış harfler mevcut.

1 Puan: Harfler büyük oranda sağa-sola eğik yazılmış olmakla birlikte dik yazılmış harf hiç yok veya çok az harf dik yazılmış.

Boşluk

3 Puan: Harf, kelime ve cümleler arasındaki boşluklar kuralına uygun olarak, yeterli oranda bırakılmış.

2 Puan: Harf, kelime ve cümleler arası boşluklarda yer yer sıkıntılar mevcut (boşluklar yer yer çok az veya çok fazla).

1 Puan: Harf, kelime ve cümleler arasında gereğinden fazla boşluk bırakılmış ya da hiç boşluk bırakılmamış. Boşluklarla ilgili büyük oranda sıkıntılar mevcut.

Boyut-

3 Puan: Harflerin boyutları birbiri ile uyumlu, büyük harf - küçük harf dengesi sağlanmış.

2 Puan: Harflerin boyutları, harf boyutlarının birbiri ile uyumu, büyük-küçük harf boyutları arasında kısmen orantısızlıklar mevcut.

1 Puan: harfler çoğunlukla büyüklü küçüklü ve birbirleriyle orantısız bir şekilde yazılmış. Büyük-küçük harf ebatlarında sıkıntılar mevcut.

Satır/ Çizgi Takibi

3 Puan: Yazıda satır takibi sağlanmış olmakla birlikte en fazla birkaç yerde satır takibinde kayma mevcut.

2 Puan: satır takibinde kısmen sorunlar var; satırda yer yer düzensiz ilerleyişler ve aşağı-yukarı kaymalar görülmekte.

1 Puan: Satır takibinde büyük oranda sıkıntılar mevcut. Yazıda düz bir akış sağlanamamış.

Kalem Tutuşu

3 Puan: İşaret parmağı kullanımı esnek, kolun dirsek ile bilek arasında kalan kısmı yüzeye yayılmış, üç parmakla kalem tutma, parmak uçlarındaki yumuşak doku bir birine temas etmiyor.

2 Puan: Bir kaçını eksik yapıyor olma

1 Puan: Birçoğunu uygulamıyor, kalemi avuç içine veya işaret parmağı ile orta parmağın arasına koyuyor dirseği kaldırıyor

Yazmaya İsteklilik

3 Puan: Sürekli bir şeyler yazma, çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim

2 Puan: Ara sıra ir şeyler yazma çizme, resim çizme, kopyalı görsel çizim yapma

1 Puan: Zorunlu olduğu için yazma çizme, kopyalı görsel çizim yapma